

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—, — Poštno-čkovni račun 10.603.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Pomenljiva izjava Njeg. Vel. kralja Aleksandra.

Veliki ameriški list »New York Times« je objavil razgovor, ki ga je imel njegov dopisnik s kraljem Aleksandrom o položaju v Jugoslaviji. Naš kralj je rekel med drugim to-le:

»Baš eden vaših velikih Amerikanecv, Lincoln, je dejal, da se ne more obdržati hiša, ki je medsebojno sprta. Politiki so skušali naš narod razpreti. Oni so zahtevali individualne privilegije (prednosti) za svoje pokrajine, na katere mi nismo mogli pristati. Nisem mogel dovoliti, da izpodkopljejo temelje edinstva in vzajemnosti, ki so bili zgrajeni po dolgoletnih naporih. Vse sem storil, da se izognem energičnemu koraku, ki sem ga napravil, toda v tem je bila edina rešitev. Obupne situacije

zahtevajo tudi izjemne odredbe. Ko je bila moja strpljivost izčrpana in ko so bile moje sile posled nepomirljivih in nerazumnih — v političnih voditeljev napete do skrajne vzdržnosti, sem sklenil, da odpravim parlament, pa čeprav imam globoko vero in spoštovanje do prave parlamentarne vladavine. Hotel sem, da imam opraviti direktno z narodom, ker je ves moj narod ene misli in enega srca in sem vedel, da me bo podprl. Pa čeprav bo v novem režimu vsakdo ohranil svojo posebnost — pripada vendar ves moj narod eni rodbini in ima en skupen ideal: edinstvo jugoslovanskega plemena.

Smatram, da so rezultati opravičili od mene izvršene odredbe. Vsa zemlja

je mirna. Vsakdo vrši svoj posel. One zlovoljne osebnosti in organizacije, ki so sejale neslogo, so utihnile. Mi moramo s težkim trudom in poštenim delom nadomestiti brezuspešna politična natezanja in nepazljivost do resničnih narodnih interesov, kar se je dogajalo v poslednjih desetih letih. Vrnili se bomo v redni režim, kakor hitro bo delo preosnove in preureditve jamčilo uspešnost rednih razmer.

Prepričan sem, da se bo po dobi, v kateri bo narod osvobojen politične nesloge in strankarskih voditeljev, rodila mnogo boljša in močnejša Jugoslavija.«

*

Državni proračun za leto 1929/1930.

S 1. aprilom je stopil v veljavo novi državni proračun, ki velja do poslednjega marca 1930. Ta proračun znaša 12.464.474.912 Din, torej 412.722.921 Din več nego prejšnji proračun. To povečanje je nastalo s tem, da so se določili večji krediti za samouprave 190 milijonov, za pokojnine in invalidne podpore 211 milijonov, za državne dolgove (obresti za novo monopolno posojilo) 77 milijonov, za izvedbo zakona o sodniških 30 milijonov, za druge potrebe sodišč in kaznilnic 20 milijonov, za reorganizacijo notranje uprave 18 milijonov, za finančno reorganizacijo 19 milijonov, za katastrska dela 10 milijonov, za vzdrževanje nedržavnih cest 30 milijonov, za železniške potrebe (tudi za gradbo) 200.424.127 Din, za prometne stroške in mezde delavcev v rudnikih 70 milijonov in še nekaj manjših izdatkov.

Izdatki se delijo v izdatke splošne državne uprave, ki znašajo 7 milijard 915.647.510 Din (+ proti lanskemu proračunu 276.7 milijona), in v izdatke državnih podjetij, ki znašajo 4 milijarde 518.827.402 Din (+ 428.3 milijona).

Kar se tiče izdatkov splošne državne uprave, so tako-le razvrščeni:

Vrhovna državna uprava 266.756.854 (+ 147 milijonov). Izločeni pa so izdatki za narodno skupščino, ki so znašali lansko leto 41 milijonov.

Proračun penzij, podpor, invalidnin itd. 1.127.3 milijona (+ 210.9 milijona).

Državni dolgovi 895.4 milijona (+ 27.1 milijona).

Ministrstvo pravde 324.6 milijona (+ 51 milijonov).

Ministrstvo prosvete 809.5 milijona (+ 3.2 milijona).

Ministrstvo ver 106.5 milijona (— 4.5 milijona).

Ministrstvo notranjih zadev 586.6 milijona (+ 23.8 milijona).

Ministrstvo za narodno zdravje 190.1 milijona (+ 0.2 milijona).

Ministrstvo za zunanje zadeve 165.7 milijona (— 1.9 milijona).

Ministrstvo financ 330.8 milijona (+ 31.8 milijona).

Ministrstvo vojne in mornarice 2.428.6 milijona (nespremenjeno).

Ministrstvo javnih del 267.9 milijona (— 27 milijonov).

Ministrstvo za promet 99.7 milijona (+ 29.7 milijona).

Ministrstvo za poljedelstvo in vode 99.3 milijona (— 38 milijonov).

Ministrstvo trgovine in industrije 56.1 milijona (+ 7.3 milijona).

Ministrstvo za socialno politiko 29.8 milijona — 0.4 milijona).

Ministrstvo za agrarno reformo 37 milijonov (— 4.7 milijona).

Rezervni krediti 74 milijonov (nespremenjeno).

Torej skupni izdatki državne uprave 7 milijard 915 milijonov. Dohodki splošne državne uprave so proračunjeni na 7 milijard 915 milijonov (+ 276 milijonov). Med njimi so neposredni davki proračunjeni na 1 milijardo 864 milijonov (+ 190 milijonov), posredni davki pa na 3 milijarde 577 milijonov (+ 57 milijonov). Dohodki državnih podjetij so proračunjeni na 6 milijard 698 milijonov (+ 268 milijonov).